

KALIMA

OOSTERSE AFRIKAANSE KRING
Jaargang 22-nummer 5
Februari 2001
20,-/40,-

Koken met Alida

... uit de oude doos

In de eerste Kalima van het jaar 1986 vonden we een aantal Afrikaanse gerechten, geschreven door niemand minder dan *Alida Neslo* en haar klasgenootje *Nathalie Demedts*, 2de kandidatuur 'Afrikaanse geschiedenis en filologie' (zoals dat toen heette). Hier volgt een voorgerecht uit Ivoorkust:

Gevulde krab

- 10 kleine krabben
- 1 spaanse peper
- 2 teentjes knoflook
- 1 bos peterselie
- 1 grote ui
- 4 sjalotjes
- enkele lepels olie

Laat de krabben ongeveer 15 minuten gaarkoken in een court-bouillon.

Daarna het vlees verwijderen uit de schaal en poten.

De lege schalen behouden.

Laat de ui langzaam bruinen in heel weinig olie, voeg de knoflook, de peterselie, de peper (allen fijngesneden) erbij, daarna het vlees van de krab en de fijngesneden sjalotjes. Peper en zout naar smaak toevoegen, laat even stoven (als 't te droog dreigt te worden, een beetje van de bouillon bij doen).

Vul de krabschalen met 't vleesmengsel, leg op elk een kluitje boter en zet ze in een warme oven gedurende 10 minuten. Zeer heet serveren.

Inhoud

Editoriaal	1
Inhoud	2
De preses spreekt!	3
Stripverhaal	4
Het Oosten	5
Twintigers in Phnom Penh	
Afrika	8
Waanzin onder de tropenhelm	
Les délices du coup de foudre	
Spelletje	14
Sponsors	15
OAKtiviteiten	21
Met het OAK naar de opera	22
Wist je dat ...	23
Vervolgverhaal: De hospita	24
Cultuuragenda	27
Muziek	31
Verhaaltje	32
Koken met Alida	34
Ereleden	35
Colofon	35

Verhaaltje

DE EEKHOORN EN DE MIER

Op een ochtend klopte de mier al vroeg op de deur van de eekhoorn.

‘Gezellig,’ zei de eekhoorn.

‘Maar daar kom ik niet voor,’ zei de mier.

‘Maar je hebt toch wel zin in stroop?’

‘Nou ja... een klein beetje dan.’

Met zijn mond vol stroop vertelde de mier waarvoor hij gekomen was.

‘We moeten elkaar een tijdje niet zien,’ zei hij.

‘Waarom niet?’ vroeg de eekhoorn verbaasd. Hij vond het juist heel gezellig als de mier zo maar langs kwam. Hij had zijn mond vol pap en keek de mier met grote ogen aan.

‘Om erachter te komen of we elkaar zullen missen,’ zei de mier?

‘Missen?’

‘Missen. Je weet toch wel wat dat is?’

‘Nee,’ zei de eekhoorn.

‘Missen is iets wat je voelt als iets er niet is.’

‘Wat voel je dan?’

‘Ja, daar gaat het nou om.’

‘Dan zullen we elkaar dus missen,’ zei de eekhoorn verdrietig.

‘Nee,’ zei de mier, ‘want we kunnen elkaar ook vergeten.’

‘Vergeten! Jou?!’ riep de eekhoorn.

‘Nou,’ zei de mier. ‘Schreeuw maar niet zo hard.’

De eekhoorn legde zijn hoofd in zijn handen.

‘Ik zal jou nooit vergeten,’ zei hij zacht.

‘Nou ja,’ zei de mier. ‘Dat moeten we nog maar afwachten. Dag!’

En heel plotseling stapte hij de deur uit en liet zich langs de stam van de beuk naar beneden zakken. De eekhoorn begon hem onmiddellijk te missen.

‘Mier,’ riep hij, ‘ik mis je!’ Zijn stem kaatste heen en weer tussen de bomen.

‘Dat kan nu nog niet!’ zei de mier. ‘Ik ben nog niet eens weg!’

‘Maar het is toch zo!’ riep de eekhoorn.

‘Wacht nou toch even,’ klonk de stem van de mier nog uit de verte.

De eekhoorn zuchtte en besloot te wachten. Maar hij miste de mier steeds heviger. Soms dacht hij even aan beukennotenmoes, of aan de verjaardag van de tor, die avond, maar dan miste hij de mier weer.

’s Middags hield hij het niet langer uit en ging hij naar buiten.

JE KIJKT JE OGEN UIT

DELANT BONGA

HARTENPIJN OP ST. VALENTIJN *14 FEBRUARI*

1ste dag van de Oosterse literaturen

Met bijdragen over het gebroken hart uit het Akkadisch, Arabisch, Chinees, Hebreeuws, Japans, Koreaans, Prakrit, Sanskrit en Urdu.

Gratis evenement (iedereen welkom, ook geliefden en andere belangstellenden)
aangeboden door de lesgevers van de opleiding Oosterse Talen en Culturen.

Info: C. Janssen

Aanvangsuur: 9 h; doorlopend programma met pauzes voor versnaperingen.

Plaats: leslokaal Sinologie, Blandijnberg, 6de verdieping.

Laat je verrassen door het programma:

Titels van de bijdragen:

Beduvelde liefde
De onmogelijke liefde van de monnik Chosin
Dodelijke eden
Halsbrekende toeren
Helse liefde
Ik denk aan treurzangen, mijn liefste
Liefde en leed in het Vajjalaggam
Met hart en ziel
Treurlied om de dood van een concubine
Uitzichtloze liefde
Vrouwentranen, mannentranen

provinciestad gelijkende oase van oosterse charme, en de jongeren beantwoorden lang niet meer aan het andere Franse cliché van het wat indolente, lachende volk. Toen de achttienjarige Sihanoek in 1941 de troon bestee, kirden de Franse diplomaten vrouwen: "Qu'il est mignon", - althans volgens Sihanoek zelf in *Souvenirs doux et amers* (Hachette, 1981).

Nu heerst een ander cliché, dat van de wetteloze en perverse samenleving, zoals bijvoorbeeld beschreven in het bij rugzaktoeristen populaire boek van Amit Gilboa: *Off the rails in Pnomh Penh* (Asia Books, 1998), met als ondertitel: *Into the dark hearts of guns, girls and ganja*. In de inleiding stelt Gilboa wel dat er ook Khmers zijn die geen granaten bij zich dragen en dagen waarop je in Phnom Penh geen geweerschoten hoort, maar de teneur van zijn boek luidt anders, al vanaf de eertse zin: "Pnomh Penh is een anarchistisch festival van goedkope prostituees, goedkope drugs en veelvuldig geweld." Fotograaf John Vink en zijn tekstschrijvers zijn minder uit op sensatie en tonen de Khmer-jongeren in hun waardigheid. Maar ook zij verhullen de tragische realiteit niet. Pnomh Penh is een door geld, geweld en corrupte politiek besmette samenleving, de ongelijkheid tussen de nouveau riches en de gwone bevolking is er onteiglijk groot.

Als jongere moet je maar zien hoe te handhaven in die jungle waar de wet van de sterkste geldt. Vele jongeren hebben ook alleen maar zichzelf en hun handenarbeid om aan te bieden. Het analfabetisme bij de vijftien- tot twintigjarigen bedraagt 19 procent. Zij die wel geletterd zijn kregen vaak erbarmelijk onderwijs: na de Pol Pot-periode waren er nauwelijks nog onderwijzers, een snelcursus volstond toen om les te geven. Nu zijn er vrijwel op elke straathoek privé-schooltjes voor Engels: die taal staat zowat synoniem voor werk bij een buitenlands bedrijf. John Vink publiceerde een schitterende foto van jonge monniken met achter hen een muur vol posters die, in Kmer en Engels, de privé-lessen aanprijzen: "essential English book 1 Lesson 3". Een andere foto toont een stikster in een groot textielbedrijf, waar drieduizend meisjes voor een minimumloon werkn. Verder is er een schrijnende getuigenis van een vodenrapertje dat thuis geterroriseerd wordt door zijn oudere broer, een gedemobiliseerde militair, een typisch Cambodjaans probleem dat ook met een sterke foto wordt geïllustreerd.

Jongens proberen het vaak als chauffeur van een moto-dop, het courantste vervoermiddel in Pnomh Penh, een brommertaxi –de term komt van moto-double – zoals de cyclo een fietstaxi is. Als een eerbaar beroep geldt de job niet, en tussen de moto-dops heerst er een felle concurrentie: alleen zij die Engels praten en zich een plaats aan de toeristenhotels weten te verwerven verdienen behoorlijk. Een bijzonder beroep voor meisjes wordt in het rans omschreven als lanceuse de bière, overigens uniek in Azië. De grote biermerken werevn promotiemeisjes aan die in de horecazaken de klanten aansporen (meer) te consumeren. De lanceuses worden natuurlijk als nachtmeisjes beschouwd, zo ook de dienstster in een guesthouse voor buitenlanders die in het boek getuigt dat ze op één nacht het equivalent van vijftien werkdagen zou kunnen verdienen, als ze zich zou prostitueren. De prostitutie –tien jaar geleden nog beperkt tot enkele Vietnameze bars- is fel toegenomen. Daartegenover staat de geldende cultuur die de meisjes in twee categorieën verdeelt: zij die maagd blijven tot het huwelijk en prostituees. Jongens –die me vaak

Zang en veena (één van de belangrijkste snaarinstrumenten in de Karnatische traditie) uit Zuid-India

- **Habib Koïte**

16 maart, 20u30, Zuiderpershuis, Antwerpen

Malinese Afro-blues: een verfrissende mengeling van West-Afrikaanse muziek en rockinvloeden, waarbij Koïte wel trouw blijft aan de griotcultuur die van familie op familie is doorgegeven.

FILM

- **Yi Yi ('A One and a Two')**

Een rustige, elegante en intimistische familiechroniek van grootmeester Edward Yang, één van de pioniers van de Taiwanese nouvelle vague.

- **Cinema Novo-festival**

15 tot 25 maart, Brugge

60 films uit 25 verschillende landen in Azië, Latijns-Amerika en Afrika, waarbij de schijnwerpers vooral gericht zijn op de filmproductie uit de Maghreblanden Algerije, Tunesië en Marokko (meer info op <http://users.skynet.be/novo>)

LEZINGEN

- **Nasr Hamid Abu Zaid**

22 februari, 20u, H.I.V.T., Schildersstraat 41, Antwerpen

Dr. Nasr Hamid Abu Zaid (°1943, Egypte) is in de Arabische wereld bekend om zijn tekstkritische lezing van de Koran en zijn wetenschappelijke benadering van het Islamitisch erfgoed. Hij schreef ook over verschillende Islamitische denkers en stromingen. Na de 'affaire Abu Zaid', waarbij hij werd beschuldigd van afvalligheid van de Islam, werd hij gedwongen Egypte te verlaten. Hij vond onderdak aan de universiteit van Leiden, waar hij als gastprofessor doceert. Hij publiceert veel en wordt soms ook wel de belangrijkste Islamitische bevrijdingstheoloog genoemd.

- **Raouf Mous'ad, Richard van Leeuwen, Djuke Poppinga**

2 maart, 20u, De Groene Waterman, Wolstraat 7, Antwerpen

Mous'ad (°Sudan) studeerde aan de universiteit van Cairo en woont nu in Amsterdam. Hij is de auteur van verschillende toneelstukken en schreef een aantal biografische romans. Zijn boek 'Het Struisvogelei' werd vertaald door R. van Leeuwen en diens echtgenote D. Poppinga. Het boek verschijnt begin maart 2001 (Epo). Van Leeuwen en Poppinga hebben veel interessante en grote werken voor het Nederlandstalige publiek toegankelijk gemaakt.

- **Ferial Jaboury Ghazoul**

9 maart, 20u, Zegelstraat, Borgerhout

Ghazoul (°1939 in Irak) is professor Engels en Vergelijkende Literatuur aan de American University in Cairo en auteur van verschillende studies in de vergelijkende middeleeuwse en hedendaagse literatuurwetenschappen, zowel in het Arabisch als in het Engels. Ze vertaalt ook hedendaagse Arabische poëzie naar het Engels en maakte

Afrika

Waanzin onder de tropenhelm.

Johannes Fabian, dé Fabian van *Time and the other*, het boek dat alle Afrikanistiekers vroeg of laat moeten doorworstelen, bracht onlangs een nieuw boek uit, waarin hij de mythe van de zelfverzekerde, rationele, manhaftige en vastberaden ontdekkingsreiziger doorprikt. En naar het schijnt is het makkelijk leesbaar voor een gewone sterveling...

Johannes Fabian

Out of our minds. Reason and madness in the Exploration of Central Africa.

University of California Press, Berkeley, 2001

Valt er nog iets nieuws te zeggen over ontdekkingsreizigers? Dat ze heroïsche avonturiers waren die in de negentiende eeuw onversaagd het binnenland van 'zwart' Afrika verkenden, we leerden het al op de lagere school (net zoals het woord 'onversaagd', dat we nadien nooit meer nodig hadden). Dat ze expedities leidden op zoek naar de bronnen van de Nijl of verdwenen doktoren, we speelden het na op de speelplaats. Dat de confrontatie tussen hun westers rationalisme en een vermeende inheemse 'wildheid' een ideologische duw gaf aan het zich ontplooiend kolonialisme, ja, we studeerden het in voor onze examens aan de universiteit. *Et alors, quoi de neuf?* Met ontdekkingsreizigers is het zoals met dinosaurussen: ze zijn zozeer deel gaan uitmaken van de populaire cultuur, zozeer gereduceerd tot een clichébeeld, dat het onderwerp te uitgemolken lijkt om nog te boeien. Er moet al veel gebeuren willen we onze weezin voor mannen met tropenhelm, baard en geweer overwinnen om ons nogmaals door het onderwerp te laten aanspreken.

Het nieuwe boek van Johannes Fabian doet dat echter moeiteloos. Waar je *Out of our minds* ook openslaat, je raakt onmiddellijk gefascineerd door zijn tekst over 'rede en waanzin in de verkenning van Centraal-Afrika'. Fabian, een 63-jarige antropoloog van Duitse origine die lange tijd in de Verenigde Staten studeerde en doceerde, uitvoerig veldwerk verrichtte in Zaïre en nu hoogleraar is in Amsterdam, geldt zonder meer als een van de invloedrijkste antropologen van de voorbije decennia. Zijn *essay Time and the Other* uit 1983 behoort tot de meest geciteerde publicaties uit de antropologie van de laatste vijftientig jaar.

Mooist van al is dat Fabian net zo'n hekel heeft aan het cliché van de koloniale avonturier als zijn lezer. Voor zijn nieuwe boek spitte hij de belangrijkste reisverslagen over Midden-Afrika uit de periode 1870-1910 door en kwam tot het besef dat het plaatje van de zelfverzekerde, rationele, manhaftige en vastberaden ontdekkingsreiziger maar het halve verhaal was. Meer dan toonbeelden te zijn van ratio en rust, waren

om te zien, dat kan ik u wel vertellen. Ze waren groot en jong en knap van uiterlijk, lieve jongen, net als u.'

Billy keek nogmaals in het boek. 'Hé,' zei hij toen hij de data zag. 'De onderste dateert van meer dan twee jaar geleden.'

'O ja?'

'Echt waar. En Christopher Mulholland van nog bijna een jaar eerder –meer dan drie jaar geleden.'

'Goeie help,' zei ze hoofdschuddend, terwijl ze een beschaafd zuchtje slaakte. 'Dat zou ik nooit hebben gedacht? Wat glipt de tijd ons toch snel door de vingers, nietwaar, meneer Wilkins?'

'Weaver is de naam,' zei Billy, 'W-e-a-v-e-r.'

'Ach ja, natuurlijk!' riep ze uit, terwijl ze op de sofa ging zitten. 'Wat dom van me. Neemt u het me alstublieft niet kwalijk. Die dingen gaan bij mij altijd het ene oor in en het ander uit, meneer Weaver.'

'Weet u?' zei Billy. 'Weet u wat hier zo buitengewoon merkwaardig aan is?'

'Nee, lieve jongen, ik heb geen idee.'

'Nou kijk, die namen –Mulholland en Temple– die herinner ik me niet alleen ieder apart, om het zo maar te zeggen, maar om de een of andere reden heb ik tegelijkertijd het gevoel dat ze op een merkwaardige manier met elkaar te maken hebben. Alsof ze allebei beroemd waren om hetzelfde, begrijpt u wel –zoals... nou... zoals Dempsey en Tunney bijvoorbeeld, of Churchill en Roosevelt.'

'Wat grappig,' zei ze. 'Maar kom nu eens gezellig bij me op de sofa zitten, beste jongen, dan krijgt u een lekker kopje thee met een gemberkoekje van me, voor u naar bed gaat.'

'Dat had u echt niet moeten doen,' zei Billy. 'U had echt niet zo veel moeite voor me moeten doen.' Hij bleef bij de vleugel naar haar staan kijken terwijl ze in de weer was met de kop-en-schoteltjes. Het viel hem op dat ze kleine, witte, beweeglijke handen had en roodgelakte nagels.

'Ik weet bijna zeker dat ik ze in de krant ben tegengekomen,' zei Billy. 'Ik kom er zo meteen wel weer op. Vast wel.'

Niets is een grotere kwelling dan een herinnering die net buiten het geheugen zweeft. Hij vond het afschuwelijk het te moeten opgeven.

'Hé, wacht eens even,' zei hij. 'Wacht eens even... Mulholland... Christopher Mulholland... was dat niet die Eton-scholier die een voettocht maakte in het westen van het land en die toen van het ene moment op het andere...'

einde deel 3. Die van het ene moment op het andere wát? Zal Billy erachter komen waar hij beide namen van kent? Weet de vreemde, lieve dame er meer over dan ze wil doen uitschijnen? We lezen het volgende keer in het vierde en laatste deel!

antropologie. "*I am remembering the present*" is de mooie zin waarmee hij het boek besluit.

Dat zegt meteen ook iets over zijn taal. Terwijl *Time and the Other* in de categorie 'tanden bijten' viel, vindt dit nieuwe boek moeiteloos zijn weg naar het nachtkastje. Fabians Engels is rijk geschakeerd, zijn keuze van voorbeelden verbluffend, zijn stijl een prachtige verweving van analyse met persoonlijke reflectie. Dit boek overstijgt daarom het lezerspubliek van professionele antropologen waarvoor het bestemd is. Wie interesse heeft voor de exploratie van wat later Belgisch-Kongo zou worden, moet dit boek gelezen hebben. Hochschild beschreef de excessen van Leopold, Fabian documenteert op erudiete wijze de fase die er net aan voorafging.

Een van zijn meer particuliere verdiensten is dat hij de figuur van Jérôme Becker van onder het stof haalt. Becker, een jonge militair uit Kalmthout, reisde tussen 1880 en 1883 in Centraal-Afrika en schreef er het fascinerende, maar vergeten reisverslag *La vie en Afrique* over. Fabian kwam het toevallig tegen in zijn eigen universiteitsbibliotheek en die vondst vormde de aanleiding voor het huidige boek. Becker was niet alleen het prototype van de paternalistische avonturier die minutieus uitlegde hoe je met zwarten moest omgaan en waarom slavernij goed was, hij liet zich tevens overweldigen door de cultuurschok en sloot zelfs vriendschap met een paar 'inboorlingen'.

Fabian beschrijft niet de grote geschiedenis van de ontdekkingsreizigers, hij heeft het niet over de successen en resultaten van deze of gene expeditie, hij praat nauwelijks over opdrachtgevers zoals Leopold II, over de Associaton Internationale Africaine, over de conferentie van Berlijn van 1885 waar "die prachtige Afrikaanse taart" (Leopolds woorden) werd opgedeeld onder de Europese naties. Nee, hij richt zich veeleer naar de triviale details in de reisverslagen, de koortsaanvallen, de ruzies onder de dragers, het vlees in blikjes, de geluiden van het oerwoud. Dat doet hij niet omwille van de anekdotiek, maar omdat de ervaring van koloniaal Afrika nu eenmaal veel meer was dan een kwestie van internationale politiek, macrogeschiedenis of imperiale ideologie. Door die concreetheid bereikt hij een antropologie van de vroegste antropologie. Zelden werd dit heroïsche verleden zo tastbaar, maar daardoor ook zo doordeweeks, zo banaal – en dus, ongewild, zo eerlijk. Wat men verliest aan mythe, keert terug als mededogen.

David Van Reybrouck

Uit: De Morgen, Boeken, 17 januari 2001

Vervolgverhaal

Lees mee met het OAK ! We kozen speciaal voor jullie het bekende "De hospita" van de beroemde schrijver Roald Dahl, de "grootmeester van het korte verhaal". Om de spanning er in te houden, maakten we er een vervolgverhaal van in vier delen... vanaf nu zul je nog ongeduldiger wachten op elke volgende Kalima ! Tenminste, als je niet zo flauw bent om meteen naar de bibliotheek te stappen...

DE HOSPITA

DEEL 3

Vorige maand kwamen we te weten hoe Billy door de innemende eigenares van het pension wordt overhaald er te blijven. De dame, die bijzonder opgetogen is over haar nieuwe gast, lijkt wel een beetje geschild...

Op de overloop van de eerste verdieping zei ze: 'Dit is mijn etage.'

Ze klommen nog een trap op. 'En hier hebt u dan uw domein,' zei ze. 'Dit is uw kamer. Ik hoop dat hij u bevalt.' Ze ging hem voor, een kleine, maar erg aardige kamer binnen, en knipte het licht aan.

's Ochtends schijnt de zon hier naar binnen, meneer Perkins. U *bent* toch meneer Perkins?'

'Nee,' zei hij, 'ik heet Weaver.'

'Meneer Weaver. Wat aardig. Ik heb een kruik tussen de lakens gelegd voor de warmte, meneer Weaver. Een warme kruik heeft zoiets troostends als je in een vreemd bed met schone lakens ligt, vindt u niet? En als u het koud mocht krijgen mag u gerust de gashaard aansteken.'

'Dank u wel,' zei Billy, 'Dank u zeer.' Hij zag dat de spreid van het bed was gehaald en dat het dek aan de ene kant keurig en uitnodigend was teruggeslagen.

'Ik ben zo blij dat u gekomen bent,' zei ze, terwijl ze hem ernstig aankeek. 'Ik begon me al ongerust te maken.'

'Welnee,' zei Billy monter. 'U hoeft zich over mij niet ongerust te maken.' Hij legde zijn koffer op de stoel en maakte aanstalten om hem te openen.

'En wat doen we met het eten, lieve jongen? Hebt u al iets gegeten?'

'Ik heb helemaal geen honger,' zei hij. 'Ik denk dat ik maar zo gauw mogelijk naar bed ga, want ik moet morgen nogal vroeg op om mijn opwachting te maken op kantoor.'

'Uitstekend. Dan laat ik u nu alleen, zodat u rustig kunt uitpakken. Maar wilt u voor het naar bed gaan zo vriendelijk zijn om uw naam in het boek te zetten, dat beneden

dont on garde la nostalgie. Ainsi le coup de foudre correspond-il à un étrange moment de retrouvailles.

Et le hasard dans tout ça?

Comme le fruit qui ne tombe jamais bien loin de l'arbre, la foudre, elle aussi, ne tombe jamais bien loin de l'individu. Celle ou celui qui vient se loger dans notre vide existentiel, qu'on pourrait appeler aussi idéal ou manque, vient combler tout naturellement tous nos espoirs. On ne le cherchait pas, mais voilà que, tout à coup, il nous "tombe" dessus. D'après les sociologues, cet autre, avec qui on a l'impression d'être pleinement soi, n'est pas complètement étranger à notre milieu social. Il y a peu de chance pour qu'un prince tombe amoureux d'une bergère, sauf si le prince en question est désabusé par le côté apprêté et mondain des princesses qu'il fréquente habituellement... ou si sa bergère lui rappelle sa mère. En principe, celui dont on tombe amoureux correspond inconsciemment à une attente sociale.

Les réactions du corps

Le sentiment de transport qui envahit celle ou celui qui vient de tomber amoureux, est déclenché par l'endorphine: une hormone qui agit comme une amphétamine, en provoquant un sentiment d'euphorie et une excitation sexuelle. Sous l'emprise de ses hormones, l'amoureux est dans tous ses états. Et si passage à l'acte il y a, les nuits promettent d'être belles et longues. Tous les débordements et les excentricités sont permis. Le désir est à son paroxysme et la résistance aussi. Les amoureux peuvent passer de longues nuits à se caresser, se parler, faire l'amour. Ils ne sont pas fatigués. Ils sont sous l'emprise d'amphétamines naturelles qui les tient en état d'excitation et d'éveil. En même temps, toujours sous l'emprise de réactions chimiques, le corps secrète davantage de substances (salive, sueur) et dégage une odeur particulière. Laquelle contribue à attirer l' élu entre les deux amoureux, il se produit un échange de phéromones, qui enclenche le processus amoureux. C'est ce dialogue chimique qui fait que l'émotion prend le dessus.

Y croire ou pas

Le coup de foudre s'oppose à l'amour qui se construit avec le temps, quand on se met à aimer petit à petit celle ou celui qu'on découvre, comprend et apprécie au fil du temps. Il correspond à une idéalisation de l'autre, dans lequel on cherche son propre miroir.

Toutefois désir et amour ne sont pas incompatibles. C'est une question de chronologie. Après l'attirance et la passion que suscite le coup de foudre, survient le temps de la tendresse et de l'attachement.

Il n'en reste pas moins vrai, que pour la plupart des gens, le coup de foudre reste la façon idéale et la plus naturelle de se rencontrer et de s'aimer. Pour d'autres, le coup de foudre reste dans le domaine de la "sensation" ou du pur fantasme. Il est rarement réciproque et bien trop instinctif.

L'importance qu'on lui donne dépend de la place que l'on accorde à son intuition par rapport à sa raison.

Met het OAK naar de opera...

**Do 11 jan 2001. Het OAK presenteert 'De Toverfluit' door de Vlaamse Opera.
Een impressie.**

Op een ijskoude donderdagavond van de al even ijskoude maand januari was het zover. Volledig verkleumd en ingepakt, daardoor zo'n vijftien centimeter breder dan in normalere weersomstandigheden, arriveerde ik juist niet te laat op onze afspraak. Na een heuse zoektocht naar de ingang tussen stellingen, kerstbomen en Klara-mannen, die ons later nog menig plezier zouden brengen, baande ik mij een weg door de bourgeoisie van het Gentse. Ik werd zo even plots geconfronteerd met het mijn armtierig studentzijn. Deze confrontatie duurde echter niet te lang, want daar verscholen achter één van de grote pilaren zag ik al enkele andere armtierige studentjes staan. Ze waren met negen, waarvan, tot mijn grote verwondering, zelfs twee die zich lid hadden gemaakt van één der meest spectaculaire studentenverenigingen. Leve het OAK! Mijn euforie kende geen einde meer. Er bleek immers ook een kaartje voor mij te zijn weggelegd. Daarop stond in sierlijke letters ('t was althans mooi getypt) geschreven: 4de verdieping, 2de rij, stoel 12. Wederom was ik mij prompt bewust van mijn armtierig studentzijn. Mijn zachte rode fluwelen zetel bevond zich in het uiterste linkerhoekje van de op één verdieping na bovenste rij. Zelfs als ik op de toppen van mijn tenen op die zetel ging staan, kon ik enkel een streepje van het doek, dan nog wel, aanschouwen. Het nodige gekreun en gezaag volgde, soms afgewisseld met een kleine uitroep van appreciatie als we weer een ander oogverblindend onderdeel van de prachtige zaal hadden ontdekt. Sofie en ik kregen na een tijdje de inval om ons tussen de lichtinstallatie te wurmen en ons daar dan verder te stationeren. Vervaarlijk hangend boven de concertbak en vermomd als lamp waren we klaar om de voorstelling volledig te laten doordringen. De eerste noten kwamen ter onzer oren en het doek schoof open. Een in het wit gehulde jongeman, vergezeld van een slang, strompelde het podium op. Mijn eerste opera was begonnen. Veel, we moeten eerlijk blijven, begreep ik er niet van. Mijn bril is sinds lange tijd zoek en mijn Duits liet te wensen over. Maar, zoals Francis het zo verfind wist uit te drukken in zijn 'persoonlijke inleiding op De Toverfluit', "er valt steeds iets te beleven op de scène van een opera". En dat deed het in ieder geval. Mijn ogen stonden wijd open, en dit niet enkel wegens mijn halve blindheid, mijn oren getuit en mijn haren rechtop. Ik werd meegesleurd in een verhaal over liefde en beproeving. De verdere details wist ik niet te achterhalen. Na zo'n twee uur in vervoering vertoefd te hebben,

Spelletje

ZWEEDSE AANVULPUZZEL

Vul woorden in die voor of achter het gegeven woord geplaatst daarmee een nieuw woord vormen.

bureau		pedaal		tal		reus		ino		pat		draai
zolder		roos								bed		
						koraal						
						land						
plon				toom				cham-				
air				bol				plignon				
								bewoerder				
						ent				wei		mis
weer		horing						land				
		rente						tent				
				bas		pat				aas		bes
						oor						
wijs												
						grot						
						voor						
rap		gret								fiets		rek
		veeg										
				man								
						met				tal		
						fuif				angora		
water		tas						lever				
		moes						bak				
						pi						
						kommer				nor		
										bloem		
rit		tijk						sneeuw				tap
		kussen						stel				
				hor						pier		aat
				haar						veen		
raam						was						
kamer						baar				lam		
										pre		
								lang				
						zwart		om				
de		wei						vink			broek	neus
		lier										
				olie						statie		
				best						var		
woning								vlucht				
stop												
						klem				onder		

NEDERKOUTER 109

B-9000 GENT

TEL. : (09) 225 10 92

Openingsuren

Middag

Avond

Maandag-Vrijdag

Zondag-donderdag

Vrijdag

12u-15u

19u-5u

20u30-5u

Elke woensdag : 22u-23u
Happy Hour : 1 pint + 1 gratis
Overpoortstraat 102

Oosterse Afrikaanse Kring

't Kraaieneest Gent

Blandijnberg 1

Oosterse Afrikaanse Kring

RAJ

THEE - EETHUIS

Kraanlei 43 a

09 234 34 59

*U kan bij ons genieten van koffie, thee
(wij hebben een ruim assortiment losse thee)
Indische frisdranken en zoetigheden, gebak ...*

*U kan kiezen uit Indische tali-gerechten of
kleinere snacks ...*

Allemaal in een uitzonderlijk Indisch decor.

Tot de lente komt in't land

Open di - vr > 18 - 23u.

za - zo > 12 - 23u.

ONZE WINKEL

Jan Breydelstraat 40

09 225 18 95

Wo - za > 14 - 18u.

HET MAGAZIJN

Kogelstraat 36 (Dampoort)

Do - za > 14 - 18u.

RAJ

THEE - EETHUIS

Kraanlei 43 a

09 234 34 59

*U kan bij ons genieten van koffie, thee
(wij hebben een ruim assortiment losse thee)
Indische frisdranken en zoetigheden, gebak ...*

*U kan kiezen uit Indische tali-gerechten of
kleinere snacks ...*

Allemaal in een uitzonderlijk Indisch decor.

Tot de lente komt in't land

Open di - vr > 18 - 23u.

za - zo > 12 - 23u.

ONZE WINKEL

Jan Breydelstraat 40

09 225 18 95

Wo - za > 14 - 18u.

HET MAGAZIJN

Kogelstraat 36 (Dampoort)

Do - za > 14 - 18u.

Oosterse Afrikaanse Kring

- 18 -

't Kraaieneest Gent

Blandijnberg 1

Oosterse Afrikaanse Kring

NEDERKOUTER 109

B-9000 GENT

TEL. : (09) 225 10 92

Openingsuren

Middag

Avond

Maandag-Vrijdag

Zondag-donderdag

Vrijdag

12u-15u

19u-5u

20u30-5u

Elke woensdag : 22u-23u
Happy Hour : 1 pint + 1 gratis
Overpoortstraat 102

Oosterse Afrikaanse Kring

Spelletje

ZWEEDSE AANVULPUZZEL

Vul woorden in die voor of achter het gegeven woord geplaatst daarmee een nieuw woord vormen.

bureau		pedaal		tal		reus		ino		pat		draai
zolder		roos								bed		
						koraal						
						land						
plon				toom				cham-				
air				bol				plignon				
								bewoerder				
						ent				wel		mis
weer		horing						land				
		rente						tent				
				bas		pat				aas		bes
						oor						
wijs						grot						
						voor						
rap		gret								fiets		rek
		veeg										
				man								
						met				tal		
						fuif				angora		
water		tas						lever				
		moes						bak				
						pi						
						kommer				nor		
										bloem		
rit		tijk						sneeuw				tap
		kussen						stel				
				hor						pier		aat
				haar						veen		
raam						was						
kamer						baar				lam		
										pre		
								lang				
						zwart		om				
de		wel						vink			broek	neus
		lier										
				olie						statie		
				best						var		
woning								vlucht				
stop												
						klem				onder		

Met het OAK naar de opera...

**Do 11 jan 2001. Het OAK presenteert 'De Toverfluit' door de Vlaamse Opera.
Een impressie.**

Op een ijskoude donderdagavond van de al even ijskoude maand januari was het zover. Volledig verkleumd en ingepakt, daardoor zo'n vijftien centimeter breder dan in normalere weersomstandigheden, arriveerde ik juist niet te laat op onze afspraak. Na een heuse zoektocht naar de ingang tussen stellingen, kerstbomen en Klara-mannen, die ons later nog menig plezier zouden brengen, baande ik mij een weg door de bourgeoisie van het Gentse. Ik werd zo even plots geconfronteerd met het mijn armtierig studentzijn. Deze confrontatie duurde echter niet te lang, want daar verscholen achter één van de grote pilaren zag ik al enkele andere armtierige studentjes staan. Ze waren met negen, waarvan, tot mijn grote verwondering, zelfs twee die zich lid hadden gemaakt van één der meest spectaculaire studentenverenigingen. Leve het OAK! Mijn euforie kende geen einde meer. Er bleek immers ook een kaartje voor mij te zijn weggelegd. Daarop stond in sierlijke letters ('t was althans mooi getypt) geschreven: 4de verdieping, 2de rij, stoel 12. Wederom was ik mij prompt bewust van mijn armtierig studentzijn. Mijn zachte rode fluwelen zetel bevond zich in het uiterste linkerhoekje van de op één verdieping na bovenste rij. Zelfs als ik op de toppen van mijn tenen op die zetel ging staan, kon ik enkel een streepje van het doek, dan nog wel, aanschouwen. Het nodige gekreun en gezaag volgde, soms afgewisseld met een kleine uitroep van appreciatie als we weer een ander oogverblindend onderdeel van de prachtige zaal hadden ontdekt. Sofie en ik kregen na een tijdje de inval om ons tussen de lichtinstallatie te wurmen en ons daar dan verder te stationeren. Vervaarlijk hangend boven de concertbak en vermomd als lamp waren we klaar om de voorstelling volledig te laten doordringen. De eerste noten kwamen ter onzer oren en het doek schoof open. Een in het wit gehulde jongeman, vergezeld van een slang, strompelde het podium op. Mijn eerste opera was begonnen. Veel, we moeten eerlijk blijven, begreep ik er niet van. Mijn bril is sinds lange tijd zoek en mijn Duits liet te wensen over. Maar, zoals Francis het zo verfind wist uit te drukken in zijn 'persoonlijke inleiding op De Toverfluit', "er valt steeds iets te beleven op de scène van een opera". En dat deed het in ieder geval. Mijn ogen stonden wijd open, en dit niet enkel wegens mijn halve blindheid, mijn oren getuit en mijn haren rechtop. Ik werd meegesleurd in een verhaal over liefde en beproeving. De verdere details wist ik niet te achterhalen. Na zo'n twee uur in vervoering vertoefd te hebben,

dont on garde la nostalgie. Ainsi le coup de foudre correspond-il à un étrange moment de retrouvailles.

Et le hasard dans tout ça?

Comme le fruit qui ne tombe jamais bien loin de l'arbre, la foudre, elle aussi, ne tombe jamais bien loin de l'individu. Celle ou celui qui vient se loger dans notre vide existentiel, qu'on pourrait appeler aussi idéal ou manque, vient combler tout naturellement tous nos espoirs. On ne le cherchait pas, mais voilà que, tout à coup, il nous "tombe" dessus. D'après les sociologues, cet autre, avec qui on a l'impression d'être pleinement soi, n'est pas complètement étranger à notre milieu social. Il y a peu de chance pour qu'un prince tombe amoureux d'une bergère, sauf si le prince en question est désabusé par le côté apprêté et mondain des princesses qu'il fréquente habituellement... ou si sa bergère lui rappelle sa mère. En principe, celui dont on tombe amoureux correspond inconsciemment à une attente sociale.

Les réactions du corps

Le sentiment de transport qui envahit celle ou celui qui vient de tomber amoureux, est déclenché par l'endorphine: une hormone qui agit comme une amphétamine, en provoquant un sentiment d'euphorie et une excitation sexuelle. Sous l'emprise de ses hormones, l'amoureux est dans tous ses états. Et si passage à l'acte il y a, les nuits promettent d'être belles et longues. Tous les débordements et les excentricités sont permis. Le désir est à son paroxysme et la résistance aussi. Les amoureux peuvent passer de longues nuits à se caresser, se parler, faire l'amour. Ils ne sont pas fatigués. Ils sont sous l'emprise d'amphétamines naturelles qui les tient en état d'excitation et d'éveil. En même temps, toujours sous l'emprise de réactions chimiques, le corps secrète davantage de substances (salive, sueur) et dégage une odeur particulière. Laquelle contribue à attirer l'élu entre les deux amoureux, il se produit un échange de phéromones, qui enclenche le processus amoureux. C'est ce dialogue chimique qui fait que l'émotion prend le dessus.

Y croire ou pas

Le coup de foudre s'oppose à l'amour qui se construit avec le temps, quand on se met à aimer petit à petit celle ou celui qu'on découvre, comprend et apprécie au fil du temps. Il correspond à une idéalisation de l'autre, dans lequel on cherche son propre miroir.

Toutefois désir et amour ne sont pas incompatibles. C'est une question de chronologie. Après l'attirance et la passion que suscite le coup de foudre, survient le temps de la tendresse et de l'attachement.

Il n'en reste pas moins vrai, que pour la plupart des gens, le coup de foudre reste la façon idéale et la plus naturelle de se rencontrer et de s'aimer. Pour d'autres, le coup de foudre reste dans le domaine de la "sensation" ou du pur fantasme. Il est rarement réciproque et bien trop instinctif.

L'importance qu'on lui donne dépend de la place que l'on accorde à son intuition par rapport à sa raison.

Vervolgverhaal

Lees mee met het OAK ! We kozen speciaal voor jullie het bekende "De hospita" van de beroemde schrijver Roald Dahl, de "grootmeester van het korte verhaal". Om de spanning er in te houden, maakten we er een vervolgverhaal van in vier delen... vanaf nu zul je nog ongeduldiger wachten op elke volgende Kalima ! Tenminste, als je niet zo flauw bent om meteen naar de bibliotheek te stappen...

DE HOSPITA

DEEL 3

Vorige maand kwamen we te weten hoe Billy door de innemende eigenares van het pension wordt overhaald er te blijven. De dame, die bijzonder opgetogen is over haar nieuwe gast, lijkt wel een beetje geschild...

Op de overloop van de eerste verdieping zei ze: 'Dit is mijn etage.'

Ze klommen nog een trap op. 'En hier hebt u dan uw domein,' zei ze. 'Dit is uw kamer. Ik hoop dat hij u bevalt.' Ze ging hem voor, een kleine, maar erg aardige kamer binnen, en knipte het licht aan.

's Ochtends schijnt de zon hier naar binnen, meneer Perkins. U *bent* toch meneer Perkins?'

'Nee,' zei hij, 'ik heet Weaver.'

'Meneer Weaver. Wat aardig. Ik heb een kruik tussen de lakens gelegd voor de warmte, meneer Weaver. Een warme kruik heeft zoiets troostends als je in een vreemd bed met schone lakens ligt, vindt u niet? En als u het koud mocht krijgen mag u gerust de gashaard aansteken.'

'Dank u wel,' zei Billy, 'Dank u zeer.' Hij zag dat de spreij van het bed was gehaald en dat het dek aan de ene kant keurig en uitnodigend was teruggeslagen.

'Ik ben zo blij dat u gekomen bent,' zei ze, terwijl ze hem ernstig aankeek. 'Ik begon me al ongerust te maken.'

'Welnee,' zei Billy monter. 'U hoeft zich over mij niet ongerust te maken.' Hij legde zijn koffer op de stoel en maakte aanstalten om hem te openen.

'En wat doen we met het eten, lieve jongen? Hebt u al iets gegeten?'

'Ik heb helemaal geen honger,' zei hij. 'Ik denk dat ik maar zo gauw mogelijk naar bed ga, want ik moet morgen nogal vroeg op om mijn opwachting te maken op kantoor.'

'Uitstekend. Dan laat ik u nu alleen, zodat u rustig kunt uitpakken. Maar wilt u voor het naar bed gaan zo vriendelijk zijn om uw naam in het boek te zetten, dat beneden

antropologie. "*I am remembering the present*" is de mooie zin waarmee hij het boek besluit.

Dat zegt meteen ook iets over zijn taal. Terwijl *Time and the Other* in de categorie 'tanden bijten' viel, vindt dit nieuwe boek moeiteloos zijn weg naar het nachtkastje. Fabians Engels is rijk geschakeerd, zijn keuze van voorbeelden verbluffend, zijn stijl een prachtige verweving van analyse met persoonlijke reflectie. Dit boek overstijgt daarom het lezerspubliek van professionele antropologen waarvoor het bestemd is. Wie interesse heeft voor de exploratie van wat later Belgisch-Kongo zou worden, moet dit boek gelezen hebben. Hochschild beschreef de excessen van Leopold, Fabian documenteert op erudiete wijze de fase die er net aan voorafging.

Een van zijn meer particuliere verdiensten is dat hij de figuur van Jérôme Becker van onder het stof haalt. Becker, een jonge militair uit Kalmthout, reisde tussen 1880 en 1883 in Centraal-Afrika en schreef er het fascinerende, maar vergeten reisverslag *La vie en Afrique* over. Fabian kwam het toevallig tegen in zijn eigen universiteitsbibliotheek en die vondst vormde de aanleiding voor het huidige boek. Becker was niet alleen het prototype van de paternalistische avonturier die minutieus uitlegde hoe je met zwarten moest omgaan en waarom slavernij goed was, hij liet zich tevens overweldigen door de cultuurschok en sloot zelfs vriendschap met een paar 'inboorlingen'.

Fabian beschrijft niet de grote geschiedenis van de ontdekkingsreizigers, hij heeft het niet over de successen en resultaten van deze of gene expeditie, hij praat nauwelijks over opdrachtgevers zoals Leopold II, over de Associaton Internationale Africaine, over de conferentie van Berlijn van 1885 waar "die prachtige Afrikaanse taart" (Leopolds woorden) werd opgedeeld onder de Europese naties. Nee, hij richt zich veeleer naar de triviale details in de reisverslagen, de koortsaanvallen, de ruzies onder de dragers, het vlees in blikjes, de geluiden van het oerwoud. Dat doet hij niet omwille van de anekdotiek, maar omdat de ervaring van koloniaal Afrika nu eenmaal veel meer was dan een kwestie van internationale politiek, macrogeschiedenis of imperiale ideologie. Door die concreetheid bereikt hij een antropologie van de vroegste antropologie. Zelden werd dit heroïsche verleden zo tastbaar, maar daardoor ook zo doordeweeks, zo banaal – en dus, ongewild, zo eerlijk. Wat men verliest aan mythe, keert terug als mededogen.

David Van Reybrouck

Uit: De Morgen, Boeken, 17 januari 2001

om te zien, dat kan ik u wel vertellen. Ze waren groot en jong en knap van uiterlijk, lieve jongen, net als u.'

Billy keek nogmaals in het boek. 'Hé,' zei hij toen hij de data zag. 'De onderste dateert van meer dan twee jaar geleden.'

'O ja?'

'Echt waar. En Christopher Mulholland van nog bijna een jaar eerder –meer dan drie jaar geleden.'

'Goeie help,' zei ze hoofdschuddend, terwijl ze een beschaafd zuchtje slaakte. 'Dat zou ik nooit hebben gedacht? Wat glipt de tijd ons toch snel door de vingers, nietwaar, meneer Wilkins?'

'Weaver is de naam,' zei Billy, 'W-e-a-v-e-r.'

'Ach ja, natuurlijk!' riep ze uit, terwijl ze op de sofa ging zitten. 'Wat dom van me. Neemt u het me alstublieft niet kwalijk. Die dingen gaan bij mij altijd het ene oor in en het ander uit, meneer Weaver.'

'Weet u?' zei Billy. 'Weet u wat hier zo buitengewoon merkwaardig aan is?'

'Nee, lieve jongen, ik heb geen idee.'

'Nou kijk, die namen –Mulholland en Temple– die herinner ik me niet alleen ieder apart, om het zo maar te zeggen, maar om de een of andere reden heb ik tegelijkertijd het gevoel dat ze op een merkwaardige manier met elkaar te maken hebben. Alsof ze allebei beroemd waren om hetzelfde, begrijpt u wel –zoals... nou... zoals Dempsey en Tunney bijvoorbeeld, of Churchill en Roosevelt.'

'Wat grappig,' zei ze. 'Maar kom nu eens gezellig bij me op de sofa zitten, beste jongen, dan krijgt u een lekker kopje thee met een gemberkoekje van me, voor u naar bed gaat.'

'Dat had u echt niet moeten doen,' zei Billy. 'U had echt niet zo veel moeite voor me moeten doen.' Hij bleef bij de vleugel naar haar staan kijken terwijl ze in de weer was met de kop-en-schoteltjes. Het viel hem op dat ze kleine, witte, beweeglijke handen had en roodgelakte nagels.

'Ik weet bijna zeker dat ik ze in de krant ben tegengekomen,' zei Billy. 'Ik kom er zo meteen wel weer op. Vast wel.'

Niets is een grotere kwelling dan een herinnering die net buiten het geheugen zweeft. Hij vond het afschuwelijk het te moeten opgeven.

'Hé, wacht eens even,' zei hij. 'Wacht eens even... Mulholland... Christopher Mulholland... was dat niet die Eton-scholier die een voettocht maakte in het westen van het land en die toen van het ene moment op het andere...'

einde deel 3. Die van het ene moment op het andere wát? Zal Billy erachter komen waar hij beide namen van kent? Weet de vreemde, lieve dame er meer over dan ze wil doen uitschijnen? We lezen het volgende keer in het vierde en laatste deel!

Afrika

Waanzin onder de tropenhelm.

Johannes Fabian, dé Fabian van *Time and the other*, het boek dat alle Afrikanistiekers vroeg of laat moeten doorworstelen, bracht onlangs een nieuw boek uit, waarin hij de mythe van de zelfverzekerde, rationele, manhaftige en vastberaden ontdekkingsreiziger doorprikt. En naar het schijnt is het makkelijk leesbaar voor een gewone sterveling...

Johannes Fabian

Out of our minds. Reason and madness in the Exploration of Central Africa.

University of California Press, Berkeley, 2001

Valt er nog iets nieuws te zeggen over ontdekkingsreizigers? Dat ze heroïsche avonturiers waren die in de negentiende eeuw onversaagd het binnenland van 'zwart' Afrika verkenden, we leerden het al op de lagere school (net zoals het woord 'onversaagd', dat we nadien nooit meer nodig hadden). Dat ze expedities leidden op zoek naar de bronnen van de Nijl of verdwenen doktoren, we speelden het na op de speelplaats. Dat de confrontatie tussen hun westers rationalisme en een vermeende inheemse 'wildheid' een ideologische duw gaf aan het zich ontplooiend kolonialisme, ja, we studeerden het in voor onze examens aan de universiteit. *Et alors, quoi de neuf?* Met ontdekkingsreizigers is het zoals met dinosaurussen: ze zijn zozeer deel gaan uitmaken van de populaire cultuur, zozeer gereduceerd tot een clichébeeld, dat het onderwerp te uitgemolken lijkt om nog te boeien. Er moet al veel gebeuren willen we onze weezin voor mannen met tropenhelm, baard en geweer overwinnen om ons nogmaals door het onderwerp te laten aanspreken.

Het nieuwe boek van Johannes Fabian doet dat echter moeiteloos. Waar je *Out of our minds* ook openslaat, je raakt onmiddellijk gefascineerd door zijn tekst over 'rede en waanzin in de verkenning van Centraal-Afrika'. Fabian, een 63-jarige antropoloog van Duitse origine die lange tijd in de Verenigde Staten studeerde en doceerde, uitvoerig veldwerk verrichtte in Zaïre en nu hoogleraar is in Amsterdam, geldt zonder meer als een van de invloedrijkste antropologen van de voorbije decennia. Zijn *essay Time and the Other* uit 1983 behoort tot de meest geciteerde publicaties uit de antropologie van de laatste vijftientig jaar.

Mooist van al is dat Fabian net zo'n hekel heeft aan het cliché van de koloniale avonturier als zijn lezer. Voor zijn nieuwe boek spitte hij de belangrijkste reisverslagen over Midden-Afrika uit de periode 1870-1910 door en kwam tot het besef dat het plaatje van de zelfverzekerde, rationele, manhaftige en vastberaden ontdekkingsreiziger maar het halve verhaal was. Meer dan toonbeelden te zijn van ratio en rust, waren

Zang en veena (één van de belangrijkste snaarinstrumenten in de Karnatische traditie) uit Zuid-India

- **Habib Koïte**

16 maart, 20u30, Zuiderpershuis, Antwerpen

Malinese Afro-blues: een verfrissende mengeling van West-Afrikaanse muziek en rockinvloeden, waarbij Koïte wel trouw blijft aan de griotcultuur die van familie op familie is doorgegeven.

FILM

- **Yi Yi ('A One and a Two')**

Een rustige, elegante en intimistische familiechroniek van grootmeester Edward Yang, één van de pioniers van de Taiwanese nouvelle vague.

- **Cinema Novo-festival**

15 tot 25 maart, Brugge

60 films uit 25 verschillende landen in Azië, Latijns-Amerika en Afrika, waarbij de schijnwerpers vooral gericht zijn op de filmproductie uit de Maghreblanden Algerije, Tunesië en Marokko (meer info op <http://users.skynet.be/novo>)

LEZINGEN

- **Nasr Hamid Abu Zaid**

22 februari, 20u, H.I.V.T., Schildersstraat 41, Antwerpen

Dr. Nasr Hamid Abu Zaid (°1943, Egypte) is in de Arabische wereld bekend om zijn tekstkritische lezing van de Koran en zijn wetenschappelijke benadering van het Islamitisch erfgoed. Hij schreef ook over verschillende Islamitische denkers en stromingen. Na de 'affaire Abu Zaid', waarbij hij werd beschuldigd van afvalligheid van de Islam, werd hij gedwongen Egypte te verlaten. Hij vond onderdak aan de universiteit van Leiden, waar hij als gastprofessor doceert. Hij publiceert veel en wordt soms ook wel de belangrijkste Islamitische bevrijdingstheoloog genoemd.

- **Raouf Mous'ad, Richard van Leeuwen, Djuke Poppinga**

2 maart, 20u, De Groene Waterman, Wolstraat 7, Antwerpen

Mous'ad (°Sudan) studeerde aan de universiteit van Cairo en woont nu in Amsterdam. Hij is de auteur van verschillende toneelstukken en schreef een aantal biografische romans. Zijn boek 'Het Struisvogelei' werd vertaald door R. van Leeuwen en diens echtgenote D. Poppinga. Het boek verschijnt begin maart 2001 (Epo). Van Leeuwen en Poppinga hebben veel interessante en grote werken voor het Nederlandstalige publiek toegankelijk gemaakt.

- **Ferial Jaboury Ghazoul**

9 maart, 20u, Zegelstraat, Borgerhout

Ghazoul (°1939 in Irak) is professor Engels en Vergelijkende Literatuur aan de American University in Cairo en auteur van verschillende studies in de vergelijkende middeleeuwse en hedendaagse literatuurwetenschappen, zowel in het Arabisch als in het Engels. Ze vertaalt ook hedendaagse Arabische poëzie naar het Engels en maakte

provinciestad gelijkende oase van oosterse charme, en de jongeren beantwoorden lang niet meer aan het andere Franse cliché van het wat indolente, lachende volk. Toen de achttienjarige Sihanoek in 1941 de troon bestee, kirden de Franse diplomaten vrouwen: "Qu'il est mignon", - althans volgens Sihanoek zelf in *Souvenirs doux et amers* (Hachette, 1981).

Nu heerst een ander cliché, dat van de wetteloze en perverse samenleving, zoals bijvoorbeeld beschreven in het bij rugzaktoeristen populaire boek van Amit Gilboa: *Off the rails in Pnomh Penh* (Asia Books, 1998), met als ondertitel: *Into the dark hearts of guns, girls and ganja*. In de inleiding stelt Gilboa wel dat er ook Khmers zijn die geen granaten bij zich dragen en dagen waarop je in Phnom Penh geen geweerschoten hoort, maar de teneur van zijn boek luidt anders, al vanaf de eertse zin: "Pnomh Penh is een anarchistisch festival van goedkope prostituees, goedkope drugs en veelvuldig geweld." Fotograaf John Vink en zijn tekstschrijvers zijn minder uit op sensatie en tonen de Khmer-jongeren in hun waardigheid. Maar ook zij verhullen de tragische realiteit niet. Pnomh Penh is een door geld, geweld en corrupte politiek besmette samenleving, de ongelijkheid tussen de nouveau riches en de gwone bevolking is er onteiglijk groot.

Als jongere moet je maar zien hoe te handhaven in die jungle waar de wet van de sterkste geldt. Vele jongeren hebben ook alleen maar zichzelf en hun handenarbeid om aan te bieden. Het analfabetisme bij de vijftien- tot twintigjarigen bedraagt 19 procent. Zij die wel geletterd zijn kregen vaak erbarmelijk onderwijs: na de Pol Pot-periode waren er nauwelijks nog onderwijzers, een snelcursus volstond toen om les te geven. Nu zijn er vrijwel op elke straathoek privé-schooltjes voor Engels: die taal staat zowat synoniem voor werk bij een buitenlands bedrijf. John Vink publiceerde een schitterende foto van jonge monniken met achter hen een muur vol posters die, in Kmer en Engels, de privé-lessen aanprijzen: "essential English book 1 Lesson 3". Een andere foto toont een stikster in een groot textielbedrijf, waar drieduizend meisjes voor een minimumloon werkn. Verder is er een schrijnende getuigenis van een vodenrapertje dat thuis geterroriseerd wordt door zijn oudere broer, een gedemobiliseerde militair, een typisch Cambodjaans probleem dat ook met een sterke foto wordt geïllustreerd.

Jongens proberen het vaak als chauffeur van een moto-dop, het courantste vervoermiddel in Pnomh Penh, een brommertaxi –de term komt van moto-double – zoals de cyclo een fietstaxi is. Als een eerbaar beroep geldt de job niet, en tussen de moto-dops heerst er een felle concurrentie: alleen zij die Engels praten en zich een plaats aan de toeristenhotels weten te verwerven verdienen behoorlijk. Een bijzonder beroep voor meisjes wordt in het rans omschreven als lanceuse de bière, overigens uniek in Azië. De grote biermerken werevn promotiemeisjes aan die in de horecazaken de klanten aansporen (meer) te consumeren. De lanceuses worden natuurlijk als nachtmeisjes beschouwd, zo ook de dienstster in een guesthouse voor buitenlanders die in het boek getuigt dat ze op één nacht het equivalent van vijftien werkdagen zou kunnen verdienen, als ze zich zou prostitueren. De prostitutie –tien jaar geleden nog beperkt tot enkele Vietnameze bars- is fel toegenomen. Daartegenover staat de geldende cultuur die de meisjes in twee categorieën verdeelt: zij die maagd blijven tot het huwelijk en prostituees. Jongens –die me vaak

HARTENPIJN OP ST. VALENTIJN *14 FEBRUARI*

1ste dag van de Oosterse literaturen

Met bijdragen over het gebroken hart uit het Akkadisch, Arabisch, Chinees, Hebreeuws, Japans, Koreaans, Prakrit, Sanskrit en Urdu.

Gratis evenement (iedereen welkom, ook geliefden en andere belangstellenden)
aangeboden door de lesgevers van de opleiding Oosterse Talen en Culturen.

Info: C. Janssen

Aanvangsuur: 9 h; doorlopend programma met pauzes voor versnaperingen.

Plaats: leslokaal Sinologie, Blandijnberg, 6de verdieping.

Laat je verrassen door het programma:

Titels van de bijdragen:

Beduvelde liefde
De onmogelijke liefde van de monnik Chosin
Dodelijke eden
Halsbrekende toeren
Helse liefde
Ik denk aan treurzangen, mijn liefste
Liefde en leed in het Vajjalaggam
Met hart en ziel
Treurlied om de dood van een concubine
Uitzichtloze liefde
Vrouwentranen, mannentranen

JE KIJKT JE OGEN UIT

DELANT BONGA

Verhaaltje

DE EEKHOORN EN DE MIER

Op een ochtend klopte de mier al vroeg op de deur van de eekhoorn.

‘Gezellig,’ zei de eekhoorn.

‘Maar daar kom ik niet voor,’ zei de mier.

‘Maar je hebt toch wel zin in stroop?’

‘Nou ja... een klein beetje dan.’

Met zijn mond vol stroop vertelde de mier waarvoor hij gekomen was.

‘We moeten elkaar een tijdje niet zien,’ zei hij.

‘Waarom niet?’ vroeg de eekhoorn verbaasd. Hij vond het juist heel gezellig als de mier zo maar langs kwam. Hij had zijn mond vol pap en keek de mier met grote ogen aan.

‘Om erachter te komen of we elkaar zullen missen,’ zei de mier?

‘Missen?’

‘Missen. Je weet toch wel wat dat is?’

‘Nee,’ zei de eekhoorn.

‘Missen is iets wat je voelt als iets er niet is.’

‘Wat voel je dan?’

‘Ja, daar gaat het nou om.’

‘Dan zullen we elkaar dus missen,’ zei de eekhoorn verdrietig.

‘Nee,’ zei de mier, ‘want we kunnen elkaar ook vergeten.’

‘Vergeten! Jou?!’ riep de eekhoorn.

‘Nou,’ zei de mier. ‘Schreeuw maar niet zo hard.’

De eekhoorn legde zijn hoofd in zijn handen.

‘Ik zal jou nooit vergeten,’ zei hij zacht.

‘Nou ja,’ zei de mier. ‘Dat moeten we nog maar afwachten. Dag!’

En heel plotseling stapte hij de deur uit en liet zich langs de stam van de beuk naar beneden zakken. De eekhoorn begon hem onmiddellijk te missen.

‘Mier,’ riep hij, ‘ik mis je!’ Zijn stem kaatste heen en weer tussen de bomen.

‘Dat kan nu nog niet!’ zei de mier. ‘Ik ben nog niet eens weg!’

‘Maar het is toch zo!’ riep de eekhoorn.

‘Wacht nou toch even,’ klonk de stem van de mier nog uit de verte.

De eekhoorn zuchtte en besloot te wachten. Maar hij miste de mier steeds heviger. Soms dacht hij even aan beukennotenmoes, of aan de verjaardag van de tor, die avond, maar dan miste hij de mier weer.

’s Middags hield hij het niet langer uit en ging hij naar buiten.

Inhoud

Editoriaal	1
Inhoud	2
De preses spreekt!	3
Stripverhaal	4
Het Oosten	5
Twintigers in Phnom Penh	
Afrika	8
Waanzin onder de tropenhelm	
Les délices du coup de foudre	
Spelletje	14
Sponsors	15
OAKtiviteiten	21
Met het OAK naar de opera	22
Wist je dat ...	23
Vervolgverhaal: De hospita	24
Cultuuragenda	27
Muziek	31
Verhaaltje	32
Koken met Alida	34
Ereleden	35
Colofon	35

Koken met Alida

... uit de oude doos

In de eerste Kalima van het jaar 1986 vonden we een aantal Afrikaanse gerechten, geschreven door niemand minder dan *Alida Neslo* en haar klasgenootje *Nathalie Demedts*, 2de kandidatuur 'Afrikaanse geschiedenis en filologie' (zoals dat toen heette). Hier volgt een voorgerecht uit Ivoorkust:

Gevulde krab

- 10 kleine krabben
- 1 spaanse peper
- 2 teentjes knoflook
- 1 bos peterselie
- 1 grote ui
- 4 sjalotjes
- enkele lepels olie

Laat de krabben ongeveer 15 minuten gaarkoken in een court-bouillon.

Daarna het vlees verwijderen uit de schaal en poten.

De lege schalen behouden.

Laat de ui langzaam bruinen in heel weinig olie, voeg de knoflook, de peterselie, de peper (allen fijngesneden) erbij, daarna het vlees van de krab en de fijngesneden sjalotjes. Peper en zout naar smaak toevoegen, laat even stoven (als 't te droog dreigt te worden, een beetje van de bouillon bij doen).

Vul de krabschalen met 't vleesmengsel, leg op elk een kluitje boter en zet ze in een warme oven gedurende 10 minuten. Zeer heet serveren.

KALIMA

OOSTERSE AFRIKAANSE KRING
Jaargang 22-nummer 5
Februari 2001
20,-/40,-